

12.02.2018

Liikenne- ja viestintäministeriö
kirjaamo@lvm.fi

Viite

**SOSIAALI- JA TERVEYSMINISTERIÖN LAUSUNTO VALTIONEUVOSTON
ASETUKSESTA TELEVISIO- JA RADIOTOIMINNASTA ANNETUN
VALTIONEUVOSTON ASETUKSEN MUUTTAMISESTA SEKÄ LIIKENNE- JA
VIESTINTÄMINISTERIÖN PÄÄTÖS ÄÄNI- JA TEKSTITYSPALVELUN
LIITTÄMISESTÄ OHJELMISTOLUVAN HALTIJAN OHJELMISTOIHIIN**

Sosiaali- ja terveysministeriö ottaa kantaa edellä mainittuihin muutos- ja päätösehdotuksiin, jotka koskevat ensisijassa televisio-ohjelmistojen saattamista paremmin näkö- ja kuulorajoitteisten henkilöiden saataville.

Sosiaali- ja terveysministeriö pitää ehdotettuja asetusmuutoksia ja päätösehdotusta kannatettavina. Ehdotetut muutokset ja päätös ovat tarpeellisia näkö- ja kuulovammaisten sananvapauteen sisältyvän oikeuden ottaa vastaan viestejä turvaamiseksi. Ohjelmien tekstityksestä hyötyvät myös ikääntyneet henkilöt, joiden kuulo on heikentynyt, sekä maahanmuuttajat.

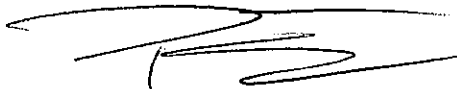
Suomi on allekirjoittanut ja ratifioinut YK:n vammaisten henkilöiden oikeuksiin yleissopimuksen. Sopimuksen 30 artiklan 1 b alakohdan mukaan sopimusvaltioiden on taattava vammaisille mahdollisuus päästä osallisiksi muun muassa televisio-ohjelmista ja elokuvista yhdenvertaisesti muiden väestöryhmien kanssa. Lisäksi sopimuksen artiklassa 9 säädetään esteettömyydestä ja todetaan mm., että sopimuspuolet toteuttavat asianmukaiset toimet varmistaakseen vammaisille henkilöille muiden kanssa yhdenvertaisen pääsyn fyysiseen ympäristöön, kuljetukseen, tiedottamiseen ja viestintään. YK:n vammaissopimus on osa Suomen kansallista velvoittavaa lainsäädäntöä.

Audiovisuaalisista mediapalveluista annetun direktiivin (2010/13/EU) 7 artiklan mukaan jäsenvaltioiden on rohkaistava lainkäyttövaltaansa kuuluvia mediapalvelun tarjoajia varmistamaan, että niiden palvelut saatetaan asteittain näkö- ja kuulovammaisten henkilöiden käytettäväksi.

Sosiaali- ja terveysministeriö haluaa kuitenkin huomauttaa, että tehtyyn esitykseen sisältyy edelleen näkövammaisten kannalta merkittävä puute. Tietoyhteiskuntakaaren pykälän 211 ensimmäisessä momentissa ja myös nyt tehdyssä asetusmuutosesityksessä säädetään, että suomen ja ruotsinkielisissä lähetyksissä tulee olla tekstitys, mutta ei äänitekstitystä. Näin ollen esimerkiksi uutislähetykset ja ajankohtaisohjelmat, joissa haastatellaan vieraskielisiä henkilöitä, jäävät näkövammaisilta edelleen saavuttamatta tämänkin muutoksen jälkeen, vaikka kaikki muut katsojat voivat seurata suomen- tai ruotsinkielistä tekstitystä.

Sananvapaus ja yhdenvertaisuus jäävät siis tältä osin näkövammaisten osalta edelleen puutteellisiksi. Sosiaali- ja terveysministeriö katsookin, että tämä epäkohta olisi syytä huomioida lainsäädännön jatkovalmistelussa. YK:n vammais-sopimuksen velvoitteet tulisi myös tältä osin täsmällisemmin implementoitua.

Kansliapäällikkö

Päivi Sillanaukee

Neuvotteleva virkamies

Merja Heikkonen

